

Kehikko

EUROALUEEN TALOUSNÄKYMIÄ KOSKEVAT EKP:N ASIAANTUNTIJOIDEN ARVIOT

EKP:n asiantuntijat ovat laatineet 23.2.2009 mennessä saatavilla olleiden tietojen perusteella kokonaistaloudellisen arvion euroalueen tulevasta talouskehityksestä.¹ Maailmantalouden kasvunäkymien ja kotimaisen kysynnän näkymien heikkouden vuoksi BKT:n määrän keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan olevan vuonna 2009 negatiivinen eli -3,2 – -2,2 % ja kohenevan -0,7 – +0,7 prosenttiin vuonna 2010. Raaka-aineiden hintojen lasku ja talouskehityksen hidastuminen vaimentanevat inflaatiota. YKHI:n keskimääräisen nousuvauhdin arvioidaan olevan 0,1–0,7 % vuonna 2009 ja 0,6–1,4 % vuonna 2010.

Korkoja, valuuttakursseja, raaka-aineiden hintoja ja finanssipolitiikkaa koskevat tekniset oletukset

Korkoja sekä energian ja muiden raaka-aineiden kuin energian hintoja koskevat tekniset oletukset perustuvat markkinaodotuksiin 13.2.2009.² Lyhyitä korkoja koskeva oletus on luonteeltaan puhtaasti tekninen. Lyhyitä korkoja mitataan kolmen kuukauden euriborkorolla, ja markkinaodotukset johdetaan futuurisopimusten pohjalta. Tällä menetelmällä keskimääräiseksi korkotasoksi saadaan 1,8 % vuonna 2009 ja 2,1 % vuonna 2010. Markkinaodotusten mukaan valtion 10 vuoden joukkolainojen nimellistuotot euroalueella ovat keskimäärin 4,2 % vuonna 2009 ja 4,6 % vuonna 2010. Rahoitustilanteen kireys on otettu huomioon, mutta perusoletuksena on myös, että pankkien antolainauskorkojen ero yllä mainittuihin korkoihin kapenee jonkin verran arviointijaksolla. Samaten tällä hetkellä varsin tiukkojen luotonantokriteerien oletetaan lievenevän vähitellen arviointijakson aikana. Raaka-aineiden hinnoista voidaan todeta, että 13.2.2009 päättyneen kahden viikon jakson futuurimarkkinahintojen perusteella öljyn barrelihinnan oletetaan olevan keskimäärin 49,3 Yhdysvaltain dollaria vuonna 2009 ja 57,4 dollaria vuonna 2010. Elintarvikkeiden dollarimääräisten maailmanmarkkinahintojen oletetaan laskevan 11,8 % vuonna 2009 ja nousevan 4,9 % vuonna 2010. Muiden raaka-aineiden kuin energian tai elintarvikkeiden dollarihintojen oletetaan laskevan merkittävästi eli 29,8 % vuonna 2009 ja nousevan 6,0 % vuonna 2010.

Yksi teknisistä oletuksista on, että kahdenväliset valuuttakurssit pysyvät arviointijakson aikana muuttumattomina sillä tasolla, jolla ne keskimäärin olivat helmikuun 13. päivää edeltäneiden kahden viikon aikana. Tämän oletuksen mukaan euron dollarikurssi on 1,29 sekä vuonna 2009 että vuonna 2010. Saman oletuksen mukaan euron efektiivinen valuuttakurssi on vuonna 2009 keskimäärin 2,4 % heikompi kuin vuonna 2008 keskimäärin ja vuonna 2010 vielä 0,1 % heikompi kuin vuonna 2009 keskimäärin.

Finanssipolitiikkaa koskevat oletukset perustuvat kansallisiin budjettisuunnitelmiin euroalueen eri maissa (tilanne 13.2.2009). Oletuksiin on sisällytetty kaikki sellaiset julkisen vallan toimenpiteet, jotka on joko jo hyväksytty kansallisissa parlamenteissa tai määritelty hallitustasolla yksityiskohtaisesti niin, että ne todennäköisesti läpäisevät lainsäädäntöprosessin. Arvioissa on siis otettu huomioon useissa maissa jo sovitut elvytyspaketit.

Kansainvälistä ympäristöä koskevat oletukset

Maailmantalouden näkymät huononivat selvästi vuoden 2008 viimeisen neljänneksen aikana rahoituskriisin haittavaikutusten levitessä kehittyneissä talouksissa reaaliatalouteen, mikä puolestaan pahensi rahoituskriisiä, ja vaikutusten näkyessä yhä enemmän myös kehittyvissä talouksissa etenkin maailmankaupan romahduksen myötä. Arvion mukaan maailmantalouden lama tulee olemaan vakavin ja kattavin moneen vuosikymmeneen. Maailman

¹ EKP:n asiantuntijoiden arvioilla täydennetään eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioita, jotka EKP:n ja euroalueen kansallisten keskuspankkien asiantuntijat laativat yhteistyönä kahdesti vuodessa. Molempien arvioiden laadinnassa käytetään samoja tekniikoita. Ne on esitelty EKP:n verkkosivuilla oppaassa ”A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises”, EKP, kesäkuu 2001. Arvioihin liittyvää epävarmuutta on kuvattu esittämällä ne vaihteluväleinä. Jokaisen muuttujan vaihteluväli vastaa jokaisella aikavälillä malliin perustuvaa 75 prosentin todennäköisyysväliä. Menettely on esitelty EKP:n verkkosivuilla julkaisussa ”New procedure for constructing ECB staff projection ranges”, EKP, syyskuu 2008.

² Öljyn ja elintarvikkeiden hintoja koskevat oletukset perustuvat futuurihintoihin vuoden 2010 loppuun asti. Muiden raaka-aineiden hintojen oletetaan kehittyvän futuurihintojen mukaisesti vuoden 2009 loppuun asti ja seurailevan sen jälkeen maailman talouskehitystä.

BKT:n määrän keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin euroalueen ulkopuolella arvioidaan hidastuvan 0,2 prosenttiin vuonna 2009 sen oltua 3,6 % vuonna 2008 ja elpyvän hieman eli 2,5 prosenttiin vuonna 2010, kun elvyttävät finanssipolittiset toimet alkavat vaikuttaa eri puolilla maailmaa. Erityisesti euroalueen tärkeimpien kauppakumppanimaiden odotetaan kärsivän maailmantalouden kasvun hidastumisesta. Euroalueen vientimarkkinoiden kasvuvauhdin arvioidaankin olevan negatiivinen eli -5,3 % vuonna 2009 ja vain 1,9 % vuonna 2010 niiden kasvettua 4,1 % vuonna 2008.

BKT:n määrän kasvua koskevat arviot

Euroalueen BKT:n määrän kasvuvauhti on ollut negatiivinen vuoden 2008 toiselta neljännekseltä alkaen, ja viime vuoden viimeisellä neljänneksellä BKT supistui 1,5 % neljännesvuositasolla. Tuoreiden lyhyen aikavälin indikaattorien ja kyselytutkimusten perusteella BKT:n odotetaan supistuvan edelleen vuonna 2009, joskaan ei yhtä voimakkaasti kuin vuoden 2008 lopulla. Supistumisen taustalla ovat viennin voimakas heikkeneminen ja kotimaisen kysynnän väheneminen. Investointinäkyymiin maailmantalouden heikko kehitys ja suuri epävarmuus vaikuttavat erityisen voimakkaasti. Etenkin asuinrakentamiseen liittyvien investointien arvioidaan vähenevän, mihin vaikuttavat myös korjausliikkeet eräiden euroalueen maiden asuntomarkkinoilla. Työmarkkinatilanteen huononemisen ja heikon luottamuksen arvioidaan vaimentavan yksityistä kulutusta. Arviointijakson kuluessa viimeaikaisen negatiivisen kehityksen – maailmankauppa on heikennyt, luottamus horjunut ja rahoitusolot kiristyneet – arvioidaan muuttuvan myönteisemmäksi vain asteittain. Huomattavat kokonaistaloudelliset elvytystoimet euroalueella ja muualla maailmassa, kuten myös rahoitusjärjestelmän toimintaa helpottavat toimet, edistävät elpymistä, jonka arvioidaan ajoittuvan vuoteen 2010. Rahoitusmarkkinoiden oletetun asteittaisen normalisoitumisen ja asuntomarkkinoiden vakautumisen ohella viennin odotetaan olevan tärkein elvyttävä tekijä. Kaiken kaikkiaan BKT:n määrän odotetaan supistuvan 2,2–3,2 % vuonna 2009 sen kasvettua 0,8 % vuonna 2008, ja vuonna 2010 muutoksen odotetaan olevan -0,7 - +0,7 %.

Taulukko A. Euroalueen talousnäkyviä koskevat arviot

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos)^{1),2)}

	2008	2009	2010
YKHI	3,3	0,1–0,7	0,6–1,4
BKT:n määrä	0,8	-3,2 – -2,2	-0,7–0,7
Yksityinen kulutus	0,5	-1,2 – -0,2	-0,4–1,0
Julkinen kulutus	2,1	1,3–2,1	1,1–1,9
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	0,3	-8,6 – -5,8	-4,3 – -0,3
Vienti (tavarat ja palvelut)	1,8	-9,7 – -6,9	-0,9–1,9
Tuonti (tavarat ja palvelut)	1,8	-8,0 – -5,0	-1,6–2,6

1) BKT:n määrää ja sen eriä koskevat arviot perustuvat työpäiväkorjattuihin tietoihin. Tuontia ja vientiä koskevissa arvioissa on mukana myös euroalueen sisäinen kauppa.

2) Kaikki euroalueen 16 maata ovat mukana BKT:n määrää kuvaavissa luvuissa. Slovakia on ollut mukana osana euroaluetta arvioitaessa YKHI:n vaihteluvälejä vuodelle 2009. Vuotuiset prosenttimuutokset vuodelle 2009 pohjautuvat sellaiseen euroalueen kokoonpanoon, jossa Slovakia on mukana jo vuonna 2008.

Hintoja ja kustannuksia koskevat arviot

Raaka-aineiden hintojen laskun ja aiemmista raaka-aineiden hinnanmuutoksista johtuvan vertailuajankohdan vaikutuksen vuoksi sekä yhä enemmän talouskehityksen heikkenemistä heijastaen keskimääräinen vuotuinen YKHI-inflaatio odotettavasti hidastuu 0,1–0,7 prosenttiin vuonna 2009 oltuaan 3,3 % vuonna 2008. Vuonna 2010 inflaation arvioidaan olevan 0,6–1,4 %. Euroalueen heikkojen talousnäkymien odotetaan pitävän kotimaiset hintapaineet kurissa koko arviointijakson ajan. Erityisesti työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten, jotka nousivat

vahvasti vuonna 2008, odotetaan kehittyvän arviointijaksolla huomattavasti hitaammin. Palkkojen nousun odotetaan hidastuvan sekä julkisella että yksityisellä sektorilla työmarkkinatilanteen huonontuessa ja inflaation hidastuessa. Voittomarginaalien supistumisen arvioidaan vaimentavan inflaatiota entisestään. Myös tuontihintojen odotetaan pysyvän kurissa inflaation ollessa hidasta myös muualla maailmassa.

Vertailua joulukuun 2008 arvioon

Joulukuun 2008 Kuukausikatsauksessa julkaistuun eurojärjestelmän asiantuntijoiden kokonaistaloudelliseen arvioon verrattuna BKT:n määrän kasvun vaihteluvälejä on tarkistettu huomattavasti alaspäin sekä vuodelle 2009 että vuodelle 2010. Taustalla ovat talouskehityksen hidastuminen kaikkialla maailmassa, varallisuushintojen lasku sekä luottamuksen heikentyminen.

YKHI:n vuotuisen nousuvauhdin arvioidut vaihteluvälit vuosille 2009 ja 2010 asettuvat molemmat merkittävästi joulukuun 2008 arviossa esitettyjen vaihteluvälien alapuolelle pääasiassa siksi, että energian ja elintarvikkeiden hinnat on oletettu tämänkertaisessa arviossa matalammiksi mutta myös siksi, että heikko talouskehitys vaikuttaa palkkoihin ja hintoihin.

Taulukko B. Vertailua joulukuun 2008 arvioon

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos)

	2008	2009	2010
BKT:n määrä – joulukuun 2008	0,8–1,2	-1,0–0,0	0,5–1,5
BKT:n määrä – maaliskuu 2009	0,8	-3,2 – -2,2	-0,7–0,7
YKHI – joulukuun 2008	3,2–3,4	1,1–1,7	1,5–2,1
YKHI – maaliskuu 2009	3,3	0,1–0,7	0,6–1,4

© Euroopan keskuspankki, 2009

Katuosoite: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Germany

Postiosoite: Postiosoite: Postfach 16 03 19 60066 Frankfurt am Main, Germany

Puhelin: +49 69 1344 0

Faksi: +49 69 1344 6000

Internet: <http://www.ecb.europa.eu>

Kaikki oikeudet pidätetään.

Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.